

4.10.14

120a (משנה ח) → 121b (סיום המסכת)

1	וְאָקְלוּ אֶת הַבָּשָׂר בְּלִילָה הַזֶּה צְלִי אִשׁ וּמִצּוֹת עַל מְרִימִים יֵאָכְלֶהוּ: שְׁמוֹת יב, ח
2	וְעִבְרָתִי בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּלִילָה הַזֶּה וְהִפִּיתִי כָל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם מֵאֲדָם וְעַד בְּהֵמָה וּבְכָל אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אֶעֱשֶׂה שְׁפָטִים אָנִי ה': שְׁמוֹת יב, יב
3	וְכָכָה תֵּאָקְלוּ אֶתֹּם מִתְנִיכֶם חֲגִרִים נְעִלְיֶכֶם בְּרִגְלֵיכֶם וּמִקְלָכֶם בְּיַדְכֶם וְאָכַלְתֶּם אֹתוֹ בְּחַפְזוֹן פֶּסַח הוּא לֵה': שְׁמוֹת יב, יא
4	וְלֹא תוֹתִירוּ מִמֶּנּוּ עַד בֶּקֶר וְהִתֵּר מִמֶּנּוּ עַד בֶּקֶר בְּאִשׁ תִּשְׁלַפּוּ: שְׁמוֹת יב, י

I. 2n: if members of the חבורה slept

- If: some of them slept, they may still eat upon awakening
- But: if they all fell asleep, they may not longer ע"פ
- ד' יוסי: if they dozed, they may eat; if they slept, they may not eat

II. 10: status of פסח after midnight (and other פסולים)

- טומאה דרבנן ק"פ רב"ע after midnight, אחרי חצות
 - Observation: this follows רב"ע (contra ר"ע – see below), who allows אכילת פסחים until midnight only
 - Source: vv 1-2 הזה:: הזה; just as מכת בכורות happened at midnight, so אכילת פסחים is until midnight
 - ד"ע: it must be eaten until the hour of "haste" חפזון (v3) – i.e. morning
 - ד"ע: necessary to teach that it isn't eaten for 2 nights & 1 day in between (inversion of other שלמים)
 - דאב"ע: would answer that it already says that (v4) – may not be eaten past 1st night
 - ד"ע: "morning" refers to 2nd morning (i.e. the 16th)
 - דאב"ע: "morning" (בקר) is always the immediate morning (בקר ראשון)
 - דאב"ע: according to דאב"ע, רב"ע חצות must be eaten before חצות
 - Justification: סד"א when מצה was made an independent מצוה, it is independent of the פסח זמן, זמן קמ"ל, זמן קמ"ל
- Other קדשים: same rule (טומאת ידים) applies to all other נותר – and to פיגול
 - דב הונא ור' חסדא: have 2 disagreements (?) about this גזירה
 - reasons for גזירה
 - Untrustworthy חשדי כהונה
 - Lazy עעזלי כהונה
 - Note: they don't disagree; "suspicion" relates to פיגול; "lazy" explains נותר
 - Amount: minimal שיעור which generates טומאת ידים
 - איסור per amount of כזית
 - טומאת אוכלים based on גביעה

III. 20: משנה טו ברכת הזבח and ברכת הפסח

- ברכת הזבח "covers" ברכת הפסח ד' ישמעאל
 - Reason: זריקה (requirement of the חגיגה) is included in שפיכה (requirement of the פסח) and not vice-versa
- ד"ע: neither "covers" the other
 - Reason: שפיכה and זריקה are mutually independent forms of דמים; neither is valid where the other is called for
 - Tangent: story involving שמלאי ר' (3rd generation אמורי ארץ ישראלי) who came to a בדיון הבן
 - Was asked: if כהן makes הזמן ברכת, as he is receiving money; or if father does, since he is fulfilling מצוה
 - Response: father makes both ברכות (זמן and אקב"ו) since he's performing the מצוה

הדרן עלך מסכת פסחים והדרך עלן

יה"ר מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שייבנה בית המקדש במהרה בימינו

ונאכל שם מן הזבחים ומן הפסחים אשר יגיע דמם על קיר מזבחה לרצון

ונודה לך שיר חדש על גאולתנו ועל פדות נפשנו

ברוך גאל ישראל